

Bevakning av ny information om hälso- och sjukvårdsetik. Januari 2019.

Research och sammanställning görs av Marie Chenik. Dokumentet publiceras en gång/månad på webbsidan: <https://ki.se/lime/etik-i-praktiken> För närvarande är det ett ideellt arbete som startade juni 2016. Synpunkter och förslag skickas till marie.chenik@ki.se
För en kompletterande bevakning se BIOETIKNYTT på: <http://www.smer.se/>

Vecka 5

"Akutvården har blivit allt sämre för äldre". När äldre nu utgör en allt större del av alla som vårdas på sjukhus krävs en evidensbaserad vård även för dessa patienter, skriver flera debattörer i en debattartikel. <https://www.svd.se/akutvarden-har-blivit-allt-samre-for-aldre>

I väntan på klartecken att ge checkpointhämmare vid fler cancerformer skickar den offentliga sjukvården svårt sjuka patienter till Aleris Christinakliniken i Stockholm. Men bara patienter som kan betala 70 000 kronor i månaden för behandling. <http://www.lakartidningen.se/Aktuellt/Nyheter/2019/01/Patienter-betalar-sjalva-for-immunterapi/>

Hjärt-kärlsjukdom ofta underbehandlad vid schizofreni. En debattartikel av Rubina Attar, doktorand, avdelningen för kardiologi, Lunds universitet, Skånes universitetssjukhus. <http://lakartidningen.se/Opinion/Debatt/2019/01/Hjartkarlsjukdom-ofta-underbehandlad-vid-schizofreni/>

Att ägna oändlig arbetstid åt att optimera diagnossättningen tar mycket hjärnkraft när vi i stället borde fokusera på patienternas besök, skriver Göran Carlsson, specialist i allmänmedicin. En debattartikel skriven av Göran Carlsson, specialist i allmänmedicin. <https://www.dagensmedicin.se/artiklar/2019/01/25/kasta-ut-diagnopoliserna-och-acg-systemet/>

Läkaren ansvarar för en fungerande dialog. En debattartikel av Roxanne Falconer, läkarstudent, Karolinska institutet. <http://lakartidningen.se/Opinion/Debatt/2019/01/Apropa-Lakarens-ansvar-for-en-fungerande-dialog/>

Apropå! Läkare, anhöriga och behovet av entusiasm. En debattartikel skriven av Ingela Fehrman Ekholm, överläkare, Karolinska universitetssjukhuset, Huddinge.

<http://lakartidningen.se/Opinion/Debatt/2019/01/Apropa-Lakare-anhoriga-och-behovet-av-entusiasm/>

Hjärt-kärlsjukdom ofta underbehandlad vid schizofreni. En debattartikel av Rubina Attar, doktorand, avdelningen för kardiologi, Lunds universitet, Skånes universitetssjukhus.

<http://lakartidningen.se/Opinion/Debatt/2019/01/Hjartkarlsjukdom-ofta-underbehandlad-vid-schizofreni/>

Socialstyrelsen har genomfört en översyn av de *nationella riktlinjerna för vård och stöd vid missbruk och beroende.*

<http://www.socialstyrelsen.se/publikationer2019/2019-1-16>

Röda Korset. Ny rapport om vård för papperslösa. *Kunskap och vägledning – en förutsättning för god vård.*

https://www.redcross.se/globalassets/press-och-opinion/rapporter/information-om-var-d-for-papperslosa_final.pdf

En utvärdering som Karolinska universitetssjukhusets styrelse tagit initiativ till pekar på brister i nya verksamhetsmodellen.

<http://lakartidningen.se/Aktuellt/Nyheter/2019/01/Utvardering-pek-ar-pa-brister-i-Karolinskas-verksamhetsmodell/>

The National Centre for Suicide Research and Prevention (NASP) at Karolinska Institutet invites everyone interested to the seminar "*Physician Assisted Suicide and Euthanasia for Psychiatric Disorders: An Ethical Crisis*". February 13th. 13:30-15:00.

<https://ki.se/nasp/kalender/welcome-to-journal-club-at-nasp-physician-assisted-suicide-and-euthanasia-for>

Ny forskning. Welcome to a seminar on the 3rd of April in Styrelserummet, Juridicums 4th floor, Faculty of Law, Lund University at 14.15-16.00. Yana Litins'ka will be presenting her dissertation: *Assessing capacity to decide on medical treatment: On human rights and the use of medical knowledge in the laws of England, Russia and Sweden.*

<http://www.law.lu.se/#!ID7459755D251CDD20C125838B004D2473>

<http://uu.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A1257439&dswid=4772>

Från utlandet

Wanting to die at 'five to midnight' - before dementia takes over. By Andrew Bomford BBC News. <https://www.bbc.com/news/stories-47047579>

James M. DuBois, Emily E. Anderson, John T. Chibnall, Jessica Mozersky & Heidi A. Walsh (2019) *Serious Ethical Violations in Medicine: A Statistical and Ethical Analysis of 280 Cases in the United States From 2008–2016*, The American Journal of Bioethics, 19:1, 16-34, DOI: 10.1080/15265161.2018.1544305

Hospitals Are Asking Their Own Patients to Donate Money. By Phil Galewitz.
<https://www.nytimes.com/2019/01/24/business/hospitals-asking-patients-donate-money.html>

Self-driving cars: why we can't expect them to be "moral". By John McDermid, Professor of Software Engineering, University of York. <https://theconversation.com/self-driving-cars-why-we-cant-expect-them-to-be-moral-108299>

Vecka 4

Palliativt kunskapscentrum bjuder in till *Etikcafé – att arbeta med etikfrågor i palliativ vård*. Tid: 7 maj 13.00-16.00. Plats: Sabbatsbergs sjukhus, Josabethsalen, Olivecronas väg 5. Stockholm. Föreläsare: Marit Karlsson, med. dr, överläkare. Anmälan: Via formuläret på webbsidan (se länken nedan), senast den 30 april 2019. <http://pkc.sll.se/utbildning-etikcafe>

2019-2020 fortsätter IVO arbetet inom prioriterade riskområden med nationella tillsynsinsatser som utgår från risker för patienter och brukare. Bl.a. Granskning av digitala vårdtjänster och tillsyn av riskerna för utlokaliserade patienter inom somatisk slutenvård. <https://www.ivo.se/publicerat-material/nyheter/2018/tydligt-patient--och-brukarperspektiv-i-ivos-nationella-tillsynsinsatser/>

Nätläkarnotan har ökat kraftigt. <http://lakartidningen.se/Aktuellt/Nyheter/2019/01/Natlakarnotan-har-okat-kraftigt/>

”Jag frågar hur han har det och han inleder då en monolog ...”. En krönika skriven av Nina Cavalli-Björkman, överläkare, specialist i onkologi, Uppsala.

<http://lakartidningen.se/Aktuellt/Kultur/Kronika/2019/01/Jag-fragar-hur-han-har-det-och-han-da-inleder-en-monolog/>

Svenska Röda Korsets vårdförmedling. Vård för papperslösa.

<https://www.redcross.se/behavior-du-var-hjalp/vard-och-behandling/roda-korsets-vardfomedling/>

Svensk sjuksköterskeförening informerar att första avsnittet av omvårdnadspodden finns nu utlagt. Tema: Rättvisa.

<https://www.swenurse.se/Sa-tycker-vi/omvardnadspodden/avsnitt-1---rattvisa/>

Vårdpersonal utsätts för påhopp i sociala medier. Arbetsmiljön på en närakut i Stockholm har blivit så tuff att Vårdförbundets skyddsombud bett Arbetsmiljöverket om hjälp.

<https://www.vardfokus.se/webbnyheter/2019/januari/vardpersonal-utsatts-for-pahopp-i-sociala-medier/>

Ny avhandling. Lisa Smeds Alenius. *Conditions for care: factors in the nurse work environment related to safe and high quality care in acute care hospitals*. Karolinska Institutet, Inst. för lärande, informatik, management och etik.

https://openarchive.ki.se/xmlui/bitstream/handle/10616/46534/Thesis_Lisa_Smeds_Alenius.pdf?sequence=4&isAllowed=y

McCraden MD, Anderson JA, Cusimano MD. *When Is Death in a Child's Best Interest? Examining Decisions Following Severe Brain Injury*. JAMA Pediatr. Published online January 14, 2019. doi:10.1001/jamapediatrics.2018.4592

<https://jamanetwork.com/journals/jamapediatrics/fullarticle/2721005>

Guidry-Grimes L. *Ethical complexities in assessing patients' insight*. Journal of Medical Ethics Published Online First: 10 January

2019. doi: 10.1136/medethics-2018-105109 <https://jme.bmj.com/content/early/2019/01/10/medethics-2018-105109>

Abbasi J. *American Academy of Pediatrics Says No More Spanking or Harsh Verbal Discipline*. JAMA. Published online January 16,

2019. doi:10.1001/jama.2018.18429 <https://jamanetwork.com/journals/jama/fullarticle/2722546>

Global Bioethics Initiative. International Bioethics Summer School. *Global Bioethics, Human Rights and Public Policy*. York City | July 8-19, 2019. <http://summerschool.globalbioethics.org/>

The 2019 European Conference on Philosophy of Medicine and Health Care "*Philosophy and Ethics at the Edge of Medicine*" will take place at the University of Oslo, August 7-10, 2019. The host of this conference is Centre for Medical Ethics at the University of Oslo. Deadline for abstracts is March 1, 2019. <http://espmh.org/>

Vecka 3

Jag föreställer mig ändå att det är i vardagen som fanatismen botas. En krönika skriven av Jakob Ratz Endler.

<http://www.lakartidningen.se/Aktuellt/Kultur/Kronika/2019/01/Jag-forestaller-mig-anda-att-det-ar-i-vardagen-som-fanatismen-botas/>

Ny forskning. *Kränkningar i vården är vanligt förekommande. Viktigt med aktivt arbete mot att patienter kränks.* Lakartidningen.se 2019-01-15.

<http://www.lakartidningen.se/Klinik-och-vetenskap/Klinisk-oversikt/2019/01/Krankningar-i-varden-ar-vanligt-forekommande/>

<http://www.lakartidningen.se/Klinik-och-vetenskap/Forfattarintervjun/2019/01/5-fragor-till-Barbro-Wijma/>

"Digital triagering", där en dator ställer frågor till patienten efter en algoritm, blir allt vanligare i primärvården.

<http://www.lakartidningen.se/Aktuellt/Nyheter/2019/01/Allt-vanligare-att-datorn-fragar-patienten/>

Använd 1177 för att få rätt patienter att använda nätläkarföretagen på ett kostnadseffektivt sätt, skriver läkaren Magnus Simonsson i en debattartikel. <https://www.dagensmedicin.se/artiklar/2019/01/09/gor-1177-till-grindvakt-for-digital-vard/>

Socialstyrelsen och E-hälsomyndigheten har lanserat ett digitalt juridiskt stöd på webbplatsen *Digital verksamhet utveckling i vården*.

<https://www.vardfokus.se/webbnyheter/2019/januari/nytt-verktyg-ger-snabbt-svar-pa-juridiska-fragor-i-varden/>

<https://div.socialstyrelsen.se/>

Sahlgrenska universitetssjukhuset i Göteborg får tillstånd att sätta upp övervakningskameror i korridorerna vid två intensivvårdsavdelningar.

<https://www.dagensmedicin.se/artiklar/2019/01/14/sahlgrenska-far-overvaka-korridorer/>

Bülow, W. & Helgesson, G. *Criminalization of scientific misconduct*. Med Health Care and Philos (2018).

<https://doi.org/10.1007/s11019-018-9865-7>

Bert Heinrichs; Myth or Magic? Towards a Revised Theory of Informed Consent in Medical Research, *The Journal of Medicine and Philosophy: A Forum for Bioethics and Philosophy of Medicine*, Volume 44, Issue 1, 14 January 2019, Pages 33–49,

<https://doi.org/10.1093/jmp/jhy034>

Domnita O Badarau, Eva De Clercq, Bernice S Elger; Continuous Deep Sedation and Euthanasia in Pediatrics: Does One Really Exclude the Other for Terminally Ill Patients?, *The Journal of Medicine and Philosophy: A Forum for Bioethics and Philosophy of Medicine*, Volume 44, Issue 1, 14 January 2019, Pages 50–70, <https://doi.org/10.1093/jmp/jhy033>

The neuroethical importance of reasons bypassing. By Dr Peter Reiner.

<http://www.theneuroethicsblog.com/2019/01/the-neuroethical-importance-of-reasons.html>

Vecka 1 + 2

Ett foster som förra året aborterades i vecka 30 på Karolinska universitetssjukhuset kan inte betraktas som ett brottsobjekt, bedömer åklagare Jennie Nordin. Nu vill hon att lagstiftningen ska ses över.

<https://www.dagensmedicin.se/artiklar/2019/01/07/forundersokning-om-felaktig-abort-laggs-ned/>

JO riktar kritik mot psykiatrisk avdelning som har brutit i handläggningen när man inte informerat en vårdnadshavare om en 14-åringssuicidförsök, anser Justitieombudsmannen.

<https://www.dagensmedicin.se/artiklar/2019/01/08/jo-riktar-kritik-mot-psykiatrisk-avdelning/>

Att mäta och väga barn kan vara känsligt. JO har tidigare påpekat att vårdnadshavare alltid ska kontaktas innan diskussion med eleven. Nu har ett liknande fall anmälts av en förälder till JO som har bett skolan och skolsköterskan att yttra sig.

<https://www.vardfokus.se/webbnyheter/2019/januari/jo-granskar-skolskoterska-efter-viktsamtal/>

”Sjukvård får inte bli en planboksfråga”. En debattartikel skriven av Elisabeth Wallenius, ordförande Funktionsrätt Sverige, Håkan Hedman, förbundsordförande Njurförbundet och Jimmie Trevett, ordförande Riksförbundet för Social och Mental Hälsa, RSMH.

<https://www.dagensmedicin.se/artiklar/2019/01/04/sjukvard-far-inte-bli-en-planboksfraga/>

Debatt. Att erbjuda snabba lösningar för patientgrupper som har de minsta behoven av läkarkontakt följer inte hälso- och sjukvårdslagens regler för prioriteringar, skriver Sveriges primärvårdsförening.

<https://www.dagensmedicin.se/artiklar/2019/01/03/natdotorer-tar-fran-de-sjukaste-och-ger-till-de-friskare/>

Läkemedelsverket har avskrivit ett tillsynssärende som gällde läkemedel donerade av allmänheten till organisationen Läkare i världen. Lakartidningen.se 2019-01-08

<http://lakartidningen.se/Aktuellt/Patientsakerhet/2019/01/Lakemedelsverket-avskriver-arende-om-donerade-lakemedel/>

Tre år efter den senaste flyktingvågen har vården kommit i kapp med hälsoundersökningarna. Nu väntar andra utmaningar.

<https://www.vardfokus.se/tidningen/2018/nr-12-2018-12/vad-handeri-flyktens-spar/>

På hemsidan KomHIT flykting kan vårdpersonal gratis ladda ner enkla verktyg för att kunna kommunicera med personer som inte pratar svenska.

<https://www.vardfokus.se/webbnyheter/2019/januari/egna-bildstod-mojliggor-samtal-nar-spraket-saknas/>

Temanummer. *Health Care for Undocumented Immigrants*. AMA J Ethics. January issue. Volume 21, Number 1: 4-118
<https://journalofethics.ama-assn.org/issue/health-care-undocumented-immigrants>

Nuffield Council on Bioethics. *Scanning the horizon, one song at a time*. By Hugh Whittall, Director.
<http://nuffieldbioethics.org/blog/scanning-the-horizon-one-song-at-a-time> *What's on the horizon for bioethics?*
http://nuffieldbioethics.org/?da_image=horizon-bioethics

The 5th International Congress on *Ethical, Legal and Psychosocial Aspects of Organ Transplantation* (ELPAT) will take place from 26-29 April 2019 in Krakow, Poland. <https://www.esot.org/events-education/events/11665/overview>

Workshop on Autonomy, Stockholm University. May 16–18, 2019. Call for abstract, Deadline: February 15, 2019.
For detailed information, please see <http://gregbognar.net/workshop-series/>

Harvard Clinical Bioethics Course, June 12–14, 2019. This intensive course is designed for members of ethics committees and others interested in ethical aspects of clinical practice. <http://bioethics.hms.harvard.edu/HCBC>

Nationella Etiknätverkets konferens. Datum: 12-13/9 2019. Plats: Visby. Vård: Region Gotland. Mer information kommer.

EACME Annual Conference: *Rethinking Ethics in 21st Century Europe*. Oxford 12th-14th September 2019.
<https://www.ethox.ox.ac.uk/opportunities/EACME2019>

Frontier of AI-Assisted Care Scientific Symposium (FAC). Sept. 18-19, 2019. Stanford University, CA.
https://aicare.stanford.edu/pac_conference.php

Tips som kan stärka lokala etikarbetsgrupper i vården. En debattartikel skriven av Mikael Sandlund och Thomas Lindén.
<http://lakartidningen.se/Opinion/Debatt/2018/12/Tips-som-kan-starka-lokala-etikarbetsgrupper-i-varden/>
Skriften i pdf: <https://www.sls.se/globalassets/sls-tips-etikarbgrp-20180910.pdf>